

#Five4Education

Geachte mevrouw de Minister,

In november 2020, een maand na uw benoeming als de nieuwe federale Minister van Ontwikkelingssamenwerking, riep Educaid.be u op om onderwijs een centrale plaats te geven in internationale samenwerking. Het platform formuleerde hiervoor 10 aanbevelingen die we vervolgens aan u overmaakten (zie bijlage 2). Uw reactie hierop was zeer positief, maar u wilde meer en daagde Educaid.be uit om dieper in te gaan op een aantal thema's. En dat hebben we gedaan. Samen met de medewerkers van uw kabinet en uw administratie, kozen we vijf thema's die we vervolgens in vijf webinars hebben toegelicht. Uit die webinars zijn aanbevelingen voortgekomen die we, na een gezamenlijke formulering met de deelnemende organisaties, aan u voorleggen en waarvoor we u vragen een standpunt in te nemen. Natuurlijk zijn we altijd beschikbaar voor verder overleg en voor ondersteuning in de uitvoering van het beleid.

*Namens Educaid.be,
Roméo Matsas en Marije van Breda*

*****

Tussen 28/10/2021 en 16/12/2021 organiseerde Educaid.be vijf thematische webinars voor een betere onderwijsprogrammering. Voor de organisatie van deze thematische webinars konden we rekenen op de steun van VVOB - *education for development*, APEFE, de Belgische overheid en Plan International Belgium.

In totaal waren er twaalf sprekers uit acht landen van verschillende organisaties (zie lijst in bijlage 1) en hebben 328 personen deelgenomen. De presentaties en de opnames die direct na de sessies op de site van Educaid.be werden opgeladen, lieten de deelnemers en andere geïnteresseerden toe om alles nogmaals te bekijken en het materiaal vrij te gebruiken. De

hashtag #Five4Education maakte het mogelijk om de discussie via sociale media te volgen en te versterken.

Dankzij deze inhoudelijke webinars, heeft Educaid.be zijn rol als betrouwbare gesprekspartner op het gebied van onderwijs en vorming nog eens bevestigd. Naar aanleiding van deze vijf webinars, hebben we het genoeg om hieronder een aantal aanbevelingen en inzichten van experts over thema's die centraal staan in de werkzaamheden van de Belgische samenwerking te delen.

Aanbevelingen

Education in emergency

Tussen 2015 en 2019 zijn naar schatting 22.000 studenten, docenten en onderwijspersoneel opzettelijk het doelwit geweest van en gewond geraakt door gewapende groeperingen. Als we op wereldniveau kijken naar de miljoenen kinderen en jongeren die niet naar school gaan, leeft een groot deel hiervan in door conflicten getroffen gebieden : 35% van de kinderen in de lagere school; 25% van de leerlingen in het lager secundair onderwijs en 18% van de kinderen in het hoger secundair onderwijs. Tienermeisjes die in conflict- en crisissituaties leven, hebben naar schatting 90% minder kans om naar de secundaire school te gaan.

Aanbevelingen:

- 1) Steun toegang tot veilig en kwaliteitsvol onderwijs ook tijdens gewapende conflicten via humanitaire hulp (indirect en multilateraal). Naast toegang tot kennis is de school vaak de enige plek waar kinderen en jongeren zich veilig voelen en waar ze ondanks de conflictsituatie een min of meer normaal leven kunnen leiden;
- 2) Investeer in afstandsonderwijs en ondersteun niet-conventionele curricula in crisissituaties zodat kinderen en jongeren kunnen blijven leren;
- 3) Steun partnerlanden via financiering, bilaterale dialogen en interventies in multilaterale fora bij de implementatie van de “*Safe School Declaration*”. Op alle niveaus: in samenwerking met de verschillende ministeries, de scholen, de gemeenschappen, de militaire opleidingen, etc.
- 4) Steun overheden bij het rapporteren van aanvallen op scholen en bij de versterking van veiligheid op school, met inbegrip van incidenten van seksueel geweld en specifieke bedreigingen tegen vrouwelijke studenten en leerkrachten.

Teacher training

Om van de school een kwaliteitsvolle, inclusieve en veilige leeromgeving te maken voor iedereen, vooral voor meisjes en kwetsbare groepen, is de rol van de leerkracht en het ondersteunend personeel van cruciaal belang. Wereldwijd beschikken meer dan 600 miljoen kinderen en adolescenten niet over basisvaardigheden zoals lezen, schrijven en rekenen, hoewel de meesten van hen wel naar school gaan. In partnerland Niger bijvoorbeeld beheerst minder dan één op de tien kinderen de verwachte vaardigheden lezen, schrijven en rekenen aan het eind van de basisschool. Dit in een context van een mondiale economie waarin kennis en aanpassing aan nieuwe vaardigheden een steeds grotere rol spelen. Educaid.be benadrukt dat *Teacher professional development* doorheen de hele carrière hierbij onmisbaar is voor alle onderwijsniveaus en sub-sectoren. De verwezenlijking van SDG4 hangt af van de aanwezigheid van opgeleide leerkrachten.

Aanbevelingen:

- 1) Steun aan partnerlanden in het ontwikkelen van kwaliteitsvolle, kindgerichte en genderbewuste opleiding van leerkrachten. Bewustmaking van gendergerelateerd geweld in en rond de school.
- 2) Zorg voor een aangepaste infrastructuur en pedagogisch materiaal voor leerkrachten en leerlingen. Moedig hierbij het gebruik van digitale leermiddelen aan.
- 3) Verzeker leerkrachten van een salaris, erkenning van hun diploma's en hun werkervaring.
- 4) Ondersteun programma's die aan basiscriteria voldoen;
  - Kader opleidingsinitiatieven in een bredere ondersteuning voor leerkrachten en zorg voor bijscholing doorheen de hele carrière met name op het vlak van digitalisering, klimaatverandering en milieu;
  - Volg de leerkracht tot in de klas op;
  - Maak de opleidingen praktijkgericht en concreet;
  - Focus op het verbeteren van de leerresultaten van leerlingen;
  - Vertrek vanuit de bestaande context en ervaringen;
  - Ondersteun leerkrachten via de schoolleiders;
  - Investeer in ondersteunend lesmateriaal;
  - Bevorder genderbewust leren en de rechten van het kind.

Early childhood development

De basis die kinderen in hun eerste 2000 levensdagen krijgen, heeft een beslissende invloed op de rest van hun leven. De zorg op het gebied van perinatale gezondheid, vaccinaties, of nog de zorg op geestelijk en sociaal vlak zoals het leren van de moedertaal, het stimuleren van jonge kinderen en hun ouders door middel van spel en positief ouderschap, hebben een blijvende invloed op hun intellectuele en sociale bagage.

Aanbevelingen:

- 1) Maak van voorschools onderwijs (ECE – early childhood education) een prioriteit van de Belgische onderwijshulpverlening omdat deze vorm van onderwijs één van de sterkste voorspellers is om te bepalen of een kind klaar is voor school, en dit ongeacht het gezins- of nationaal inkomensniveau. Wanneer kinderen van kleins af aan naar school gaan, zien we de positieve gevolgen daarvan in de basisscholen: minder schooluitval en minder zittenblijvers. De efficiëntie van het schoolstelsel wordt dus vergroot.
- 2) Voorschools onderwijs leent zich heel goed om genderongelijkheid aan te pakken en om kinderen een juist beeld te geven van de samenleving. Gender moet in de gehele programmacyclus expliciet geïntegreerd worden. Daarnaast moeten programma's ervoor zorgen dat jonge moeders de weg terug naar school of werk vinden en moeten ze de betrokkenheid van mannen systematisch bevorderen.
- 3) Steun ook in multilaterale fora de internationale financiering voor voorschools onderwijs door ten minste 10% van de onderwijshulp aan deze groep toe te wijzen.

Dual training and entrepreneurship as stepping stones to decent work

Volgens de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) had in 2020 wereldwijd meer dan één op de vijf jongeren tussen 15 en 24 jaar noch werk, noch onderwijs of een opleiding genoten. Twee derde van deze groep bestaat uit tienermeisjes of jonge vrouwen. Ook wordt geschat dat in het komende decennium bijna één miljard jongeren tot de arbeidsmarkt zullen toetreden.

Duaal leren, op school én op de werkvloer is een springplank naar waardig werk, omdat alternerend leren jongeren kansen biedt:

- ze ontdekken een waardig beroep dat overeenstemt met hun ambities en vaardigheden;
- ze vergroten hun vaardigheden (technisch, digitaal, ondernemerschap, relationeel enz.) die de kans op werk in loondienst of als zelfstandige vergroot;
- ze leren over hun arbeidsrechten (contracten, verzekeringen, enz.);
- ze komen in contact met echte arbeidsomstandigheden onder toezicht van proefbedrijven die hen leren over veiligheid, hygiëne, geweld en machtsmisbruik, genderbewustzijn, etc.
- ze leren 'soft skills' zoals teamwork, stiptheid, veiligheid voor zichzelf en de ander,.....
- ze krijgen toegang tot vervolgonderwijs;
- ze ontvangen een vergoeding;
- ze worden beter voorbereid op nieuwe welvarende sectoren waardoor ze hun kansen op de arbeidsmarkt vergroten en hun profiel beter aansluit op de vraag in de private sector.

Aanbevelingen:

- 1) Ondersteuning van programma's die 'ondernemerschap' via bestaande bedrijven promoten. Het is efficiënter om samen te werken met bestaande bedrijven ondanks een gebrek aan opleiding en kennis van management. Daarom is opsplitsen van de opleiding belangrijk. Het vergroten van de kennis van ondernemerschap is pas succesvol als we niet enkel kijken naar de veranderingen voor het bedrijf zelf (groei van de omzet, creëren van echte jobs, goede milieupraktijken, enz.), maar ook naar de veranderingen voor de ondernemer doordat hij nieuwe professionele en sociale vaardigheden toepast.
- 2) Bij alternerend leren is het belangrijk dat jongeren die een eigen bedrijf willen, beschikken over de juiste vaardigheden op het vlak van ondernemerschap en management, coöperaties, financiering, arbeidsrecht, werkhouding enz.

- 3) Ondersteuning van alternerende opleidingsprogramma's die toegang geven tot een volwaardige job in 'nieuwe' beroepen, door:
- ondersteuning van bedrijfsbeheer, wetgeving en toegang tot financiering;
  - aanmoediging van samenwerkings- en overlegstructuren tussen de openbare en de private sector en betere afstemming tussen de sectoren om zo de toegang tot waardig en inclusief werk te bevorderen;
  - versterking van de capaciteiten om een inclusief leersysteem op te zetten in het kader van waardig werk voor jongeren: samenwerking tussen bedrijven en opleidingscentra, opleiding van opleiders, opleiding van bedrijfsmentoren, opleidingsprogramma's aanpassen aan duaal leren (uitrusting, inclusie, digitalisering en milieu);
  - verhoging van het aantal meisjes in het technisch en beroepsonderwijs met speciale aandacht voor de sector van groene en genderneutrale beroepen.

Climate and Education

In 2021 bracht UNICEF een rapport uit waaruit blijkt dat de klimaatcrisis een kinderrechten crisis is. Eén van de 2,2 miljard kinderen in de wereld leven in één van de 33 landen met "een zeer hoog risico op meervoudige klimaat- en milieurampen". Volgens sommige schattingen zal de klimaatverandering, als de huidige trends doorzetten, tot 2025 elk jaar minstens 12,5 miljoen meisjes beletten om school af te maken. Toch is onderwijs voor meisjes een cruciaal instrument in de strijd tegen de klimaatcrisis. De zesde meest effectieve manier volgens het [Drawdown project](#).

Aanbevelingen:

- 1) Bevorder samenwerking onder de actoren op het gebied van internationale samenwerking, klimaat en onderwijs om versnippering te vermijden door het ontwikkelen van een langetermijnvisie en -aanpak.
- 2) Ondersteun het ontwikkelen van milieuvriendelijke curricula en de bouw van groene scholen door gemeenschappen te betrekken bij het "ontwerp met de eindgebruikers" en zo de energie- en klimaatstress in de regio te verminderen en de slaagkans van het project te vergroten.
- 3) Zet in op de rol die hoger onderwijs kan spelen bij het vinden en opzetten van projecten rond klimaatoplossingen.
- 4) Steun jongeren en studenten in de partnerlanden in hun rol van "agenten van verandering"

Bijlage 1

Lijst van deelnemende organisaties #Five4Education:

- ACTEC - Association for Cultural, Technical and Educational Cooperation
- APEFE - IFADEM
- Enabel Belgian Development Agency
- Humanity and Inclusion, Handicap International België
- Klimos
- Louvain Coopération
- Plan International Belgium
- Plan International
- VVOB - *education in development*
- UNICEF België

Bijlage 2

[Een centrale plaats voor kwaliteitsvol en inclusief onderwijs in de Belgische ontwikkelingsamenwerking: 10 Aanbevelingen](#)